

- Özel ve Nesnel Cümle
- Sebep-Sonuç Cümleleri

- Amaç-Sonuç Cümleleri
- Koşul-Sonuç Cümleleri

1. Doğruluğu ya da yanlışlığı kanıtlanabilen, kişisel görüş içermeyen cümlelere nesnel cümleler denir. Doğruluğu ya da yanlışlığı kanıtlanamayan, kişisel görüş içeren cümlelere ise öznel cümleler denir. "Bu yıl gittiğim okulda 250 öğrenci var." cümlesi nesnel, "Bu yıl muhteşem bir okula gidiyorum." cümlesi öznel. Çünkü okuldaki öğrenci sayısı kanıtlanabilir ancak bir şeyi muhteşem olarak algılamak kişisel görüşe göre değişebilir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi öznel bir cümledir?

- A) Silkinme hareketi, su damlacıklarının hayvanların vücudundan savrulmasını sağlar.
B) Kuşların gözlerinde manyetik alanı algılayabilen özel moleküller bulunur.
C) Evcil bazı köpek türleri sadık olmalarının yanında çok da sevimli olur.
D) Yunusların çıkardıkları sesler su içinde saniyede 1,5 kilometre süratle yayılır.

2. (I) Bal porsuğu her gün yiyecek aramak için 27 kilometreye kadar mesafe katedebilir. (II) Küçük boyutlardaki bazı memeli hayvanlar, yumurtalar, yılanlar, kuşlar, böcekler ve kurbağalarla beslenir. (III) Çoğunlukla etle beslense de bitkilerin meyve, kök ve soğanlarını da yer. (IV) Ayrıca bu tatlı hayvanlar, arı kovanlarındaki larvaları ve balı yemeyi de çok sever.

Bu metinde numaralanmış cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. İyi insanların yaşadığı bu şehirde olmak herkese huzur verir.

Aşağıdakilerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından bu cümle ile özdeştir?

- A) Yeni aldığım bilgisayarın hafızası daha yüksek.
B) Güneşli günlerde mutlu olmamak imkansızdır.
C) Ahmet, teneffüs esnasında sınıftan çıkmadı.
D) Kerem, yaz tatili boyunca dokuz kitap okumuş.

4. Kişiden kişiye değişen ve kişinin düşüncelerini, duygularını, beğenilerini ifade eden; doğruluğu ya da yanlışlığı kanıtlanamayan cümlelere öznel cümle denir. Öznel cümleler kişisel görüş içerir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kişisel görüş içermez?

- A) Ateş böceğinin karnı girintili çıkıntılı minicik yapılardan oluşur.
B) Kış yıldızları, parlak halleri ile gökyüzünde eşsiz görünür.
C) Yalnızca Balıkesir ilimizde görülen yer kekiği muhteşem kokar.
D) Azerbaycan'ın eşsiz lezzetleri olan müthiş bir yemek kültürü var.

5. (I) Güneş tutulması sırasında Ay, Güneş'le Dünya arasından geçerek gündüz saatlerinde birkaç dakikalık karanlığa neden olur. (II) Bu sürede gökyüzündeki bazı bulutlar dağılır. (III) 2005 ile 2016 yılları arasında gerçekleşen üç Güneş tutulması sırasında toplanan veriler, bir bulut modelleme yazılımı yardımıyla incelendi. (IV) Tutulmanın bulutlara etkisiyle ilgili ilginç sonuçlara ulaşıldı.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük cümleden çıkarılırsa cümle nesnel olur?

- A) I B) II C) III D) IV

6. (I) Eklem bacaklılar şubesinde bir böcek olan orkide peygamberdevesi, yüzlerce peygamberdevesi türünden yalnızca biridir. (II) İri gözlere, üçgen biçimli bir başa, dikenli ön bacaklara ve benzersiz renklere sahiptirler. (III) Güneydoğu Asya'nın tropikal yağmur ormanlarında ve Hindistan'ın bir bölümünde yaşarlar. (IV) Dişileri, erkeklerinden daha büyük olur ve renkleri de daha güzeldir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde öznel anlatım vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) III ve IV

7. Herhangi bir eylemin, olayın veya durumun gerçekleşme ya da gerçekleşmeme nedeninin ortaya konulduğu cümlelere sebep-sonuç cümleleri denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sebep-sonuç cümlesi değildir?

- A) Gürültüden, kalabalıktan uzakta olduğum için çok huzurluyum.
B) Akşam maçı rahatça izleyebilmek için ödevlerini erken bitirdi.
C) Babasını çok sevdiğinden dolayı onun sözünden çıkmıyor.
D) Yorgun olduğu için uykusuzluğa daha fazla direnemiştir.

8. (I) Mikroplastikler artık toprakta, havada, buzullarda ve hatta besinlerimizde bulunduğu için tüm canlılar bunları tüketiyor. (II) Araştırmacılar, nanoplastiklerle yani mikroplastiklerin çok çok daha küçük parçalarıyla ilgili bir çalışma yaptı. (III) Şişelenmiş sularda bulunan nanoplastik parçalarını yeni bir yöntemle saydılar. (IV) 1 litre suda ortalama 240 bin parça belirlediler.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde bir durum gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

9. (I) Altın başak, yaprak biti larvaları yaprağını kemirmeye başladığında onları uzaklaştırmak için bazı uçucu kimyasallar yayar. (II) Sonra da yapraklarının konumunu, diğer bitkilere ışık yansıtabilecek biçimde değiştirir. (III) Böylece hem kendini korur hem de çevresine bilgi verir. (IV) Bu bilgileri yalnızca çevredeki diğer altın başaklar algılar ve bitlere karşı savunmalarını güçlendirir.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde eylem bir amaca bağlı olarak yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10. "İçin" sözcüğü cümlelere hem amaç-sonuç ilişkisi hem de neden sonuç ilişkisi anlamı katabilir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde "için" sözcüğü cümleye amaç anlamı katmamıştır?

- A) Daha gelişmiş oyunlar oynayabilmek için bilgisayarını değiştirdi.
B) Okuduğumu anlayamadığım için ders çalışmaya biraz ara verdim.
C) Çocukların yolda sıkılmaması için onlara hikayeler anlatacak.
D) Gök cisimlerini izlemek için teleskop almaya niyetlenmiş.

11. Bir olayın veya durumun gerçekleşme ya da gerçekleşmeme şartının başka bir olaya veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere koşul-sonuç cümleleri denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde koşul-sonuç ilişkisi yoktur?

- A) Ancak on gün içinde geri almak üzere sana borç verebilirim.
B) Bu sene mezun olamazsam evdekiler çok üzülürler.
C) Ev yeterince sıcak olmadığından dolayı fazla oturmadık.
D) Dediklerimi yaparsan işin sonunda ikimiz de mutlu oluruz.

12. (I) Organik tarım dünyamız için önemli çünkü canlılık ve sağlıklı bir çevre sıkı sıkıya ilişkilidir. (II) Sağlıklı çevrenin en önemli bileşenlerinden olan su ile toprağın kalitesini korumak ve toprak verimliliğini artırmak, organik tarımın öncelikli amaçlarındandır. (III) Aynı zamanda organik tarımın koşullarına uygun üretim yapılırsa enerji tasarrufu sağlanır. (IV) Enerji tasarrufu da doğal çevreyi korumada oldukça önem taşır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yargının gerçekleşmesi koşula bağlanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV